

PRENUMERATA WYNOŚI:
 w Kaliszu miesięcznie... 2 zł. 50 gr.
 z odroczeniem do końca... 3 zł. —
 Na prowincji z przesyłką
 pocztową... 3 zł. 50 gr.
 Zagranicą... 6 zł. —
 Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
 Za 1 wiersz milim. lub jego niepełną
 stronę 1, 2 i 3 gr. 10.
 Nekrologi gr. 10, zwyczajnie gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
 Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
 Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 252 (8480)

Niedziela, dnia 31 października 1926 r.

Rok XXXIV

Traktor Fordson Zł. 7.000.—

Błotniki, dodatk. . . . . Zł. 415.—
 Szajba, " . . . . . Zł. 230.—
 (przy kupnie traktora)
 loco Gdańsk łącznie z cłem.

Rolnik musi oszczędzać. Dlatego też powinien tak zorganizować swe gospodarstwo aby pracować oszczędnie, do tego zaś w pierwszym rzędzie należy zastosować pracę maszyny — pracę traktora Fordson. Fordson wykonywuje różnorodne roboty: może być bowiem zastosowany nie tylko do orki, kośby, zbioru siana, karczowania i t. d. ale również we dworze jako silnik stały do napędu młockarni, siewczarni, pras, pomp, tartaków i t. d.

Fordson jest tani i oszczędny; jest on zasilany naftą i nie wymaga specjalnej obsługi. Żądajcie demonstracji nie obowiązujących do kupna u najbliższego upoważnionego przedstawiciela Forda.

Fordson

UPOWAŻNIENI PRZEDSTAWICIELE FORDA
 we wszystkich większych miastach Polski. P. 70.

Dr. med. S. HEINRICH
Wiojska 5, m. 7.
 Choroby wewnętrzne i dziecięce.
 Szczepienia przeciw szkarlatynie.
 Przyjmuje od 3—6 p.p. 1410

Adwokat KRELL
 przeniósł kancelarię
w Aleję Józefiny 15/1
 (dom Reina). 1399

**Każda gospodyni powinna wiedzieć,
 że zaprawa do podłóg**
„JAŚNIEJ SŁOŃCA”
 nadaje podłogom, posadzkom i linoleum piękny i
 długotrwały połysk bez użycia szczołtek, zastępuje
 farbę olejną, farbuje białe podłogi w ciągu jednej
 godziny na kolory mahoniowy i orzechowy ciemny.
 Sprzedaż w składach aptecznych, mydlarniach,
 i składach farb. 1087

KONC. PRZED. ELEKTROTECHNICZNE
Inż. H. SZULCA d. Elektra
 Kalisz, Al. Józefiny 12, tel. 41.
 Wykonuje wszelkie roboty elektrotechniczne:
 OŚWIETLENIE, MOTORY, AKUMULATORY,
 — — — PIORUNOCHRONY. — — — 1000
 Tanie, szybko, solidnie. Życzącym na rozplaty.

Restauracja „EUROPA” Restauracja

Zawiadamia iż w **PONIEDZIAŁEK**, dnia 1 LISTOPADA odbędzie się **Otwarcie sezonu zimowego**
 z udziałem nowozaangażowanych pierwszorzędnych sił atrakcyjnych
 pod dyr. **Z. Kochańskiego** znanego humorysty

Kosteszówna (tancerka)   **Kościolska** (tancerka)
Ordon-Tuszyńska śpiewaczka operowa   **Korolewicz-subretka** w własnym repertuarze

Po występach **„DANCING”**. Po występach.
„JAZZ BAND” dyr. znany skrzypek p. **LIDAUER**.
 CENY NAPOI i POTRAW NORMALNE.

Kuchnia znana ze swej dobroci.   Bufet i piwnica bogato zaopatrzone.

W SKLEPIE
„GAZETY KALISKIEJ”
Al. Józefiny 1,
 jest do nabycia
spis telefonów
 uzupełniony po dzień 1.III r.b. 228

Sala Towarzystwa Muzycznego, Parkowa 3.

W sobotę 30 października 1926 r.
KONCERT światowej sławy pianisty **Józefa Sliwińskiego**
 W programie: Chopin, Liszt, Schumann, Albeniz Granados i in.
 Początek punktualnie o godz 8.15 wiecz.
 Bilety w cenie od 5 do 2 zł. 50 gr. są do nabycia wcześniej w cukierni p. Mayera, zaś od godz. 7 wiecz. przy kasie.
 Wejście 2 zł., dla młodzieży szkolnej 1 złoty 1411

KINO „OAZA”

Od dnia 29 do 31 października r. b. łącznie.

1. **Żywy Kabel**
 komedia w 3 aktach z królem śmiechu
 Johnny HINESEM w roli głównej.

2. **Detektyw w spódnicy**
 dramat sensacyjny w 5 aktach w roli głównej
 uroczą DOROTHY GISCH.

3. **WIELKI PODWÓJNY PROGRAM!**
 3. NAD PROGRAM:
Klu-Klux-Klan
 arcywesoła komedia w 3 aktach.

UWAGA: Ceny miejsc na I seans niższe; tylko w sobotę i niedzielę II i III miejsca 50 gr., I miejsca 70 gr., łoża 1 złoty.
 Początek o g. 6, ostatni seans 9.30, w sobotę i niedzielę I seans o g. 2 po poł., ostatni 9.30. I Następny program: „MAŁY KAPRAŁ” (Napoleon)

Popierajcie przemysł krajowy!

**ODKURZACZE ELEKTRYCZNE
„JOTWU” cena zł. 350.**

Nagrodzona srebrnym medalem na wystawie „Mieszkanie i Jego Kultura” w Warszawie

**Pierwsza Krajowa Polska Wytwórnia Aparatów Odkurzających
BIURO HANDLOWO - PRZEMYSŁOWE**

Józef Józefowski i S-ka

Można obejrzeć w Redakcji
NASZEGO PISMA.

WARSZAWA,
ul. WILCZA 2.

1378

Można obejrzeć w Redakcji
NASZEGO PISMA.

„VESTA”

(rok założenia 1873).

Bank Wzajemnych Ubezpieczeń

Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia

Towarzystwo Asekuracyjne i Reasekuracyjne T-wo Akc.

Tworzące łącznie

koncern Zakładów ubezpieczeniowych „VESTA” w Poznaniu, podaje do łaskawej wiadomości, że powierzył od dnia 1 sierpnia 1926 r. p. Teodorowi Deutschmanowi (Kościuszki 1, telefon 418) kierownictwo

GENERALNEJ REPREZENTACJI w Kaliszu

na powiaty: **Kaliszki, Kolski, Turecki, Koniński, Słupecki, Łęczycki, Sieradzki, Wieluński i Łaski.**

Przyjmuje ubezpieczenia:

na życie, posagi i renty, z badaniem lekarskim i bez
od ognia i eksplozji,
od gradobicia,
od nieszczęśliwych wypadków,
od odpowiedzialności cywilno-prawnej,

od kradzieży i rabunku,
samochodów od rozbicia, uszkodzenia, ognia, wybuchów, osób od następstw wypadków, właścicieli od odpowiedzialności cywilno-prawnej, transportów na lądzie i wodzie, walołów i gotówki od zaginięcia.

W roku 1925 koncern „VESTA” zebrał składek zł. 9.614.849.37.

Prezesem Rady Nadzorczej Banku Wzajemnych Ubezpieczeń jest Szambelan papieski Edward Potworowski, Gola, pow. Gostyński, Prezesem Rady Nadzorczej T-wo Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia oraz T-wo Asekuracyjnego i Reasekuracyjnego, T-wo Akc. jest Adam hr. Żółtowski, Jarogniewice, pow. Czempieński.

1207

Stać, gdy mówi Najwyższy Dostojnik Rzeczypospolitej.

WARSZAWA, 30. Dowiadujemy się, że najważniejszym punktem rozmowy wczorajszej prezesa Rady Ministrów z marszałkiem Sejmu była sprawa sposobu otwarcia sesji, a to z tego powodu, że dotychczas nie był opracowany ceremoniał tego otwarcia. Wobec zmiany konstytucji rząd zajął się tą kwestją i dbając o zapewnienie należnego szacunku dla przedstawicieli najwyższej władzy państwowej zarządził, że za przykładem zwyczajów zachodnich państw izba powinna wysłuchać dekretu prezydenta, otwierającego sesję stojąc a nie siedząc.

Dotychczas marszałek Rataj w sprawie tej nie porozumiał się z klubami i prawdopodobnie zakomunikuje opinię rządu w tej sprawie przedstawicielom klubów na konwencie seniorów, który odbędzie się dniu jutrzejszym w południe.

W rozmowie z jednym z wybitnych przedstawicieli lewicy, z którym poruszyłem tę sprawę dowiedzieliśmy się, że jest wykluczone, aby sprawa ta mogła stać się powodem konfliktu między rządem i Sejmem. Z tego wnioskować można, że jutrzejsze konwent prawdopodobnie jednomyślnie powezmie decyzję w tej sprawie, stosując się do życzeń rządu i zwyczajów parlamentarnych.

Należy jednak przewidywać, że stronnictwa skrajne lewicowe t. j. komuniści i enpechowcy oraz słowiańskie mniejszości narodowe nie zechcą zastosować się do ogólnych uchwał. Sprawa ta budzi ze zrozumiałych względów wielkie zaciekawienie w kuluarach sejmowych.

Marszałek Sejmu w godzinach południowych poszukiwał posłów różnych stronnictw celem porozumienia się z nimi w tej sprawie.

Rada Ministrów.

WARSZAWA, 30. Wczoraj o godz. 5 odbyło się w Prezydium Rady Ministrów pod przewodnictwem Marszałka Piłsudskiego posiedzenie Rady, na którym m.in. załatwione były następujące sprawy: statut organizacyjny ministerjum przemysłu i handlu, organizacja urzędów probierczych, uposażenie osad okrętów wojennych w czasie pływania zagranicznego, zmiana regulaminu komitetu ekonomicznego, rozwiązanie rady miejskiej w Nowym Mieście, formalne załatwienie zasiłków dla funkcjonariuszy państwowych w wysokości 10 proc. miesięcznie.

Na porządku dziennym znajdowała się również sprawa ustanowienia kosztów produkcji. Sprawa ta została jednak przesunięta na jedno z następnych posiedzeń.

Poza porządkiem dziennym załatwione były sprawy personalne.

Pismo premjera do marszałka Sejmu w sprawie posła Zdziechowskiego.

WARSZAWA, 30. Dowiadujemy się, że na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu marszałek Rataj odczytał z trybuny pismo prezesa Rady ministrów Marszałka Piłsudskiego, w którym Marszałek Piłsudski zawiadamia go, śledztwo w sprawie posła Zdziechowskiego nie jest jeszcze ukończony i trwa w dalszym ciągu. Wobec tego kwestja wyboru komisji śledczej w myśl ewentualnego wniosku Związku Ludowo-Narodowego w tej sprawie musi być narazie odroczone, aż do ukończenia śledztwa przez władze sądowe. Z punktu widzenia prawnego bowiem wykluczony jest, aby w tej sprawie prowadziły śledztwa równocześnie władze sądowe i komisja poselska w tym celu wybrana.

„Dzieje Grzechu” w min. spraw. wewnętrznych.

WARSZAWA, 30. Na skutek interwencji szeregu instytucji w sprawie wystawianej w Teatrze Polskim sztuki pod tytułem „Dzieje Grzechu”, odbyła się dnia 28 b. m. w ministerstwie spraw wewnętrznych konferencja z udziałem dyrektora Teatru Polskiego. W rezultacie tej konferencji postanowiono usunąć ze sceny wszystkie momenty drastyczne w sztuce „Dzieje Grzechu”, mogące drażnić poczucie moralności.

Wojewoda Remiszewski bawił w Łodzi w przejeździe do Lublina.

ŁÓDŹ, 30. W przejeździe do Lublina bawił wczoraj w Łodzi wojewoda lubelski, p. Antoni Remiszewski, b. starosta łódzki i wojewoda łódzki.

Bachrach aresztowany!

WARSZAWA, 30. Dnia 28 b. m. organa policji państwowej aresztowały b. aspiranta urzędu śledczego w Warszawie Bachracha. Aresztowanie nastąpiło na skutek polecenia, wydanego przez p. ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości. Aresztowany Bachrach został bezzwłocznie oddany do dyspozycji władz prokuratorskich.

Ulgi w podatku dochodowym.

ŁÓDŹ, 30. W swoim czasie min. skarbu zwróciło się do izby skarbowej w Łodzi ze specjalnym okólnikiem, w którym stwierdza, że w razie istnienia wyjątkowo pomyślnych warunków gospodarczych przeciętne normy zyskowności przedsiębiorstw mogą być przez komisje szacunkowe podwyższone. Komisje te w Łodzi stosowały podwyższenie do większości podatników, wobec czego organizacje kupieckie zwróciły się do min. skarbu z interwencją w tej sprawie.

Z przedłożeń przedstawicieli kupiectwa łódzkiego wynikało że komisje określały dochód w sumach, stanowiących częstokroć, 50—100, a nawet 200 proc. obrotu osiągniętego w roku 1925. Komisje niezawsze stosowały wobec płatników podatku dochodowego, którzy w 1925 r. mieli na swem utrzymaniu członków rodziny, ulgi, przewidziane w tych wypadkach, to znaczy odnośnie najdrobniejszych płatników, których dochód nie przekracza 7.200.

W związku z tem mają być w najbliższym czasie przesłane izbie skarbowej w Łodzi szczegółowe instrukcje, celem zastosowania wobec kupiectwa łódzkiego szeregu ulg, przysługujących im z tytułu ustawy o podatku dochodowym.

Strejk węglowy w Anglii na ukończeniu.

LODYN, (Radio) 30. Agencja „Reutera” donosi, jakoby udało się ze strony rządu angielskiego jak i górników dojść do pewnego porozumienia. Możliwym jest przeprowadzenie zgody w sprawie strejku węglowego, która polegać będzie na prowizorycznym podjęciu pracy w pewnych okręgach i wtedy ułożone zostaną warunki dla wszystkich kopalni.

Represje rządu chińskiego przeciwko Anglii.

HONKHONG, 30 (Radio). Minister Spraw Zagranicznych rządu Kantoniego zawiadomił generalnego konsula angielskiego w Kantonie, że jego rząd w celu ochrony przemysłu i handlu chińskiego i utrzymania spokoju i porządku w Chinach postanowił rozciągnąć najszczegółowszą kontrolę nad podróżnymi, jeżdżącymi kolejami chińskimi oraz towarami przewożonymi temi kolejami, wreszcie postanowił również przystawić straż wojskową do wszystkich statków zagranicznych znajdujących się w porcie.

Trzęsienie ziemi w Armenii.

MOSKWA, 30. Wielkie trzęsienie ziemi, które przed kilku dniami nawiedziło Armenię, pociągnęło za sobą jak dotychczas zdołano ustalić, 355 ofiar. 300 osób jest ciężko rannych, wiele z nich dostało obłądu. Miasteczko Leninohan, gdzie na 3800 domów pozostało całych zaledwie 50, musi być całkowicie odbudowane. Ogółem zniszczonych zostało 25 wsi i 5500 domów. 12 wsi zniknęło zupełnie z powierzchni ziemi. Blisko 90000 ludzi obojuje pod gołym niebem.

Mars zbliżył się o 8 mil. mil. do ziemi.

LONDYN, 30. Obserwatorium astronomiczne w Greenwich komunikuje, że planeta Mars znajdowała się wczoraj w nocy o 8 mi-

ljonów mil bliżej orbity ziemi. Jest to zatem odległość nienotowana w ciągu 2—3 ostatnich lat. Planeta Mars była źle widziana w Londynie, to też mimo skrupulatnych obserwacji teleskopowych, rezultaty obserwacji były niedokładne. Punktem środkowym obserwacji było Greenwich, w którym uruchomiono olbrzymi teleskop o średnicy 28 cali i długości 28 stóp. Przyrząd ten powiększa 450-krotnie. Obserwacje wczorajsze podane zostaną do wiadomości po odpowiednim ich skorygowaniu. Okserwatorium w Greenwich sądzi że obserwacje wczorajsze posuną naprzód prace około poznania planety Marsa.

Dolar w Warszawie.

WARSZAWA, 28. Dolar w obrotach prywatnych — 9,00.

W dniu święta poległych bohaterów.

Jeżeli Polska ma wiele i drogie sercu polskiemu świąt narodowych, to dzisiejsze święto zaliczyć trzeba do najdroższych nam wszystkim.

Jest to święto Nieznanego Żołnierza, święto poległych bohaterów polskich, tych co poległi w walkach powstańczych o niepedległość Polski i tych, co w wielkiej wojnie światowej krwią i życiem swoim stworzyli zamurowane drzwi, wiodące ku zmartwychwstaniu Ojczyzny naszej.

W żadnym innym bodaj kraju droga śmierci nie wiazała się tak często jak w Polsce z drogą służby obywatelskiej i poświęceniu dla Ojczyzny.

Przez długie wieki, od czasów zamierczej przeszłości, wije się ta droga śmierci poprzez Boże Pole, Grunwald, Kircholm, Dzikie Pola, aż po mury Wiednia. Później Raclawice, Samosiera, San Domingo, Berezyna, a jeszcze dalej te niezliczone miejsca bitew i potyczek powstańców, oraz Sybir daleki.

Wojna światowa stworzyła nowe cmentarze polskie, rozrzucone po świecie, — po lasach poleskich, litewskich i białoruskich, po ukraińskich stepach, po tajgach sybirskich, po tundrach murmańskich, w głębinach mórz dalekich i nieznanych; dalej we Francji pod Verdun, w lesie Aragońskim i tam w słonecznej Italii nad Piawą... Po całym świecie rozrzucone bieleją na wietrze kości polskie, samotne i opuszczone.

W końcu mamy jeszcze szlaki cmentarne obrony Lwowa, krwawych walk z bolszewikami i walk powstańczych na Górnym Śląsku.

Tę daninę śmierci płacił naród polski hojnie w przeszłości, na niej ugruntowała się świetność dawnej Rzeczypospolitej, z niej też jako ofiary z krwi narodu powstała dzisiejsza Zmartwychwstała i Zjednoczona Polska.

Nasza księga umarłych — to nietylko długa lista przodków i krewnych, to zarazem wielka księga ofiar i poświęceń całych pokoleń bohaterów bojowych, którzy krwią i życiem swoim wypisali najpiękniejsze karty historii Polski; księga ta, to jednocześnie Ewangielja żywa dla pokolenia dzisiejszego i przyszłych następców naszych.

Dzień Zaduszny jest pozatem świętem ludu polskiego, opartem na silnej i głębokiej tradycji. Opiera się ona na starym, jeszcze z czasów pogańskich pochodzącym kulcie dla zmarłych, a umocniła się jeszcze ta tradycja przez potęgę i przeżycia tragiczne narodu.

Lud polski wierzy, że w noc zaduszną umarli mają dozwolone zejścia na ten świat wśród żywych, że choć niewidzialni w noc tę odwiedzać mogą zmarłe matki — dzieci swoje, sieroty, z drugiej strony dzieci — rodziców i t. d. jedynie ten raz w ciągu roku.

W żadnym innym bodaj kraju to święto

zmarłych niema tak wybitnego jak w Polsce charakteru religijnego i moralnego. Jest ono nietylko okazją do odwiedzania grobów, dla złożenia na nich wieńców i świateł płonących ale równocześnie dniem modlitw za dusze pokutujące, wreszcie dniem szczególnego uczczenia pamięci zmarłych oraz poległych bojowników i męczenników narodowych.

I dlatego też Dzień Zmarłych w Polsce tak głęboko czcimy i czcić będziemy zawsze.

Idą więc dzisiaj nasze myśli wstecz, ku tym minionym czasom, obejmują całą Polskę, całą kulę ziemską, gdzie tylko los wojenny i tułaczy rozniósł kości rodaków naszych.

Jak długa i szeroka ziemia polska, wszędzie na cmentarzach naszych płoną dzisiaj migotliwe kaganki, płyną pod niebiosy pieśni żałobne i według ludowych wierzeń dusze poległych bohaterów blakają się pomiędzy żywymi.

I z bólem w sercu myślimy, że są cmentarze, na które nikt nie przyjdzie, są groby, na których nikt nie zapali żałobnych świateł, ni garść kwiatów jesiennych nie rzuci, ni pieśni żałobnej nie zaśpiewa.

Nie jesteśmy bowiem w stanie odwiedzić wszystkich tych mogił i mogilek, rozsianych na drodze uchodźstwa polskiego, wzdłuż gościńców na wschód wiodących, nie możemy również odwiedzić swych wzgórków skromnych,

W sprawie Państwowego Banku Rolnego.

(Wywiad z p. Ministrem Reform Rolnych, dr. W. Staniewiczem).

Przedstawiciel Polskiej Agencji Publicystycznej otrzymał następujące informacje od p. Ministra W. Staniewicza w sprawie działalności Państwowego Banku Rolnego:

W związku z akcją oszczędności budżetowych pomoc kredytowa ze strony Państwa dla gospodarstw rolnych nie może być w chwili obecnej tak wydatną, aby czyniła zadość potrzebom gospodarczym drobnego rolnictwa. Zmniejszenie bezpośredniego udziału państwa w akcji kredytowej spowodowało zwiększenie znaczenia Państwowego Banku Rolnego, któremu obecnie przypada wzięcie czynnego udziału zarówno w zakresie wykonania reformy rolnej, jak i zapewnienia warunków dla pomyślnego rozwoju drobnego rolnictwa. W pierwszym zaś rządzie stworzenie dogodnego kredytu dla grup ekonomicznych słabszych, zwłaszcza dla gospodarstw nowo powstałych z parcelacji musi iść po linii dążeń Państw. Banku Rolnego. To też dla sprostania powyższym wyntogom posiada doniosłe znaczenie uruchomienie i zapewnienie w jaknajszerszej mierze możliwości dla niego kredytu w listach zastawnych Banku Rolnego. Przystępując przeto do urzeczywistnienia zakreślonego planu, Ministerstwo Reform Rolnych zapoczątkowało w ostatnich tygodniach akcję zwiększenia obiegu i pobwyższenia kursu listów zastawnych Państw. Banku Rolnego. Prace w tym kierunku przedsięwzięte spowodują osiągnięcie większego rozwoju kredytu rolnego, a zarazem sprowadzą dogodniejsze warunki spłaty dla wierzycieli Banku. Podkreślić w tym miejscu wypada, iż Ministerstwo Reform Rolnych, dążąc do potanienia kredytu, ostatnio opracowało projekt rozporządzenia o uproszczeniu trybu szacowania drobnych gospodarstw w wypadkach przyznawania im pożyczek bankowych. Łącznie ze wspomnianą wyżej akcją Ministerstwo Reform Rolnych idąc w kierunku oparcia wzmiankowanego kredytu na listach zastawnych Państw. Banku Rolnego, rozpoczęło starania, aby listy te przyjmowane były przez władze skarbowe na poczet podatku majątkowego z zapewnieniem im dogodniejszych warunków rozrachunkowych. Ujęcie w ten sposób

na Murmanie śniegiem przyprószonych, zielenią na południu pokrytych, na przełęczach górskich i na rozłogach pól dalekich kośćmi żołnierzy polskich bielejących.

Na tych samotnych, opuszczonych i nikomu nieznanych mogiłach nie zapłoną dziś żałobne kaganki. Pusto tam będzie, ciemno i głucho.

Niech więc przynajmniej myśli nasze ku nim pobiegną i złożą hołd i cześć tym poległym za Ojczyznę. Niechże więc w dniu dzisiejszym pochwalone będzie imię tych setek tysięcy bezimiennych bohaterów polskich.

Myśmy w Polsce jeszcze Nieznanego Żołnierza wielkimi pomnikami nie uczcili, tak jak państwa zachodnie, jeszcześmy ku czci Jego nie wybudowali świątyni, a przecież tyle mieliśmy ich w narodzie, tych nieznanych, cichych bohaterów. Ledwie zdobyliśmy się na skromną płytę marmurową, w stolicy jedynie trochę okazałe wyglądają.

A skoro nie pomnikami, to sercem uczcimy ich pamięć i złożymy Im hołd należny. Niechaj w tej ceremonii nie braknie nikogo, bo wszyscy jesteśmy dłużni wdzięczność Tym, którzy ofiarą swej krwi męczeńskiej i życia położyli fundamenty pod gmach wolnej dziś i idącej do rozkwitu Najjaśniejszej naszej Rzeczypospolitej.

charakteru listów zastawnych niewątpliwie, wpłynie na zwiększenie obrotu i potanienie kursu listów zastawnych.

Wyłuszczyć należy, iż uproszczenie trybu szacowania drobnych gospodarstw, ubiegających się o pożyczkę państwową, ma duże znaczenie dla ułatwienia i potanienia kredytu. Dotychczasowy bowiem system indywidualnego szacunku gospodarstw, dokonywany przez specjalnie w tym celu wysyłanych na miejsce taksatorów, podrażał znacznie odnośne koszty, powodując tą drogą nadmierne obciążenie wierzycieli, zwłaszcza właścicieli gospodarstw drobnych. Zgodnie też przeto z opracowanym przez Ministerstwo Reform Rolnych projektem rozporządzenia, szacowanie gospodarstw będzie się odbywało na podstawie ogólnych norm szacunkowych, ustalonych dla pewnych charakterystycznych ekonomicznych jednostek terytorjalnych. W ten sposób zostanie usunięty indywidualny szacunek, jako wysoce nie ekonomiczny system szacunkowy, a co zatem idzie i zbędny.

W dziedzinie naprawy ustroju rolnego Ministerstwo Reform Rolnych zamierza w pierwszym rządzie wyzyskać akcję kredytową Państw. Banku Rolnego w kierunku przeprowadzenia racjonalnej komasacji gruntów, połączonej z jednoczesnym upełnorolnieniem scalanych gospodarstw karłowatych. Uruchomienie kredytów na kupno ziemi ze strony posiadaczy scalanych gospodarstw karłowatych, będzie najskuteczniejszym środkiem na poparcie akcji komasacyjnej. Brak bowiem tych kredytów jest czynnikiem hamującym rozwój komasacji, która na niektórych terenach kraju występuje w znacznym rozmiarze. Przy scalaniu gruntów łącznie prowadzonych z upełnorolnieniem odnośnych gospodarstw rola Państwowego Banku Rolnego polegać będzie przeważnie na pośredniczeniu w nabyciu obszaru niezbędnego na upełnorolnienie gospodarstwa w drodze zawarcia umowy przyrzeczenia kupna — sprzedaży z właścicielem sprzedawanego obszaru. Następnie obszar ten (w częściach idealnych) nabywać będą od Banku właściciele gospodarstw scalanych, wymagających upełnorolnienia w drodze umów przyrzeczenia kupna — sprzedaży; cały zaś obszar, kupiony przez Bank, włączony zostanie do obszaru scalenia i następnie ulegnie podziałowi w odpowiednim stosunku do poszczególnych odnośnych gospodarstw.

Jednocześnie Ministerstwo Reform Rolnych, pragnąc ułatwić parcelację uruchomiło

na mocy przepisów z dn. 12.VIII.1926 roku. (Mon. Pol. Nr. 234 z dn. 12.X.1926 r.) kredyt w listach zastawnych Państw. Banku Rolnego dla właścicieli parcelowanych majątków. Kredyt ten umożliwi nabycie ziemi na dogodnych warunkach przez przejęcie wraz z nabytą parcelą zobowiązania do spłaty części pożyczki, zaciągniętej w Państw. Banku Rolnym przez właściciela parcelowanego obszaru na pokrycie ciążących na nim wie-rytelności.

Potężny obchód Narodu Amerykańskiego na cześć Kościuszki.

W Bostonie, w stanie Massachusetts odbył się ma porozienie kamienia węgielnego pod pomnik Kościuszki, ufundowany przez wychodźstwo polskie kosztem 25.000 dolarów.

Przed uroczystościami bostońskimi jeszcze odbyła się w Waszyngtonie dn. 18 bm. uroczysta akademia na cześć Kościuszki, urządzona przez amerykańską organizację Fundacji Kościuszkowskiej, której celem jest wspólna praca Ameryki i Polski na polu naukowym i wymiana dóbr duchowych pomiędzy oboma narodami, a łącznie z tem ułatwienie wyjazdów profesorom i studentom polskim do Ameryki i amerykańskim do Polski.

Obchód odbył się pod przewodnictwem p. Ministra wojny przy współudziale licznych gubernatorów stanowych oraz wielu dygnitarzy i wybitnych osobistości amerykańskich.

Z okazji tego obchodu wysłał p. Prezydent Mościcki na ręce posła Rzeczypospolitej przy rządzie waszyngtońskim, p. Ciechanowskiego, depeszę następującej treści:

„Solidaryzując się całkowicie z celami Fundacji Kościuszkowskiej, biorę całym sercem udział w dzisiejszych uroczystościach i śle szczerze życzenia od siebie i w imieniu Narodu Polskiego, oby zbliżenie duchowe naszych dwóch krajów, rozpoczęte przez Kościuszkę, trwało zawsze dzięki szczeremu wysiłkom instytucji, noszącej jego imię, a która otworzyła łączność intelektualną między Polską i Stanami Zjednoczonymi poprzez bliski kontakt duchowy między sferami naukowymi i młodzieżą.

Oby łączność ta rozwinęła się następnie w owocną współpracę na każdym terenie w imię wielkich hasel demokratycznych“.

Kiedy nastąpi pokój pomiędzy Niemcami i Polską

Pod tytułem powyższym ukazał się w wychodzącym na Śląsku niemieckim piśmie „Volksblatt“ artykuł wstępny, godny uwagi ze względu na stanowisko autora, różniące się zasadniczo od tak powszechnego tonu, jaki panuje w stosunku do Polski w całej niemal prasie niemieckiej. Przytaczamy ważniejsze wyjątki z „Volksblatu“:

„Wbrew swojemu pierwotnemu stanowisku w komisji Ligi Narodów zdecydowali się przedstawiciele Niemiec w Genewie oddać głos za Polską. Dla Stresemanna był to może tylko gest wyrażający pragnienie pokoju, dla nas ma wejście Polski do Rady większe znaczenie. Ze szczerą radością wiemy to, że Polska zasiadzie i głosować będzie w Radzie obok Niemiec i że otrzymała prawo ponownego wyboru.

„Nasza dyplomacja, a niestety również i nasi dziennikarze żyją wciąż jeszcze błędnymi mniemaniami czasów przedwojennych, że na wschód od Niemiec nie już prócz Rosji się nie znajduje. Przejrzyjmy prasę niemiecką, a zobaczymy, że nieliczne tylko pisma posiadają zrozumienie tego, że pomiędzy nas i Rosję wcisnął się klinem potężny, bogaty w ludność i gospodarstwo kraj, który zasługuje na baczną i poważną uwagę.

„Rosja przedstawia dziś jeszcze bardzo mało korzyści gospodarczych, z politycznego punktu widzenia zaś jest związek z Rosją raczej ciężarem. My, Niemcy, takimi jednak już jesteśmy; niezbadana azjatycko - tajemnicza dal miłsza nam jest, niż bliski, pomimo wszelkich walk gospodarczych, stający w siłę wzrastający sąsiad.

„Wojna celna nie będzie trwała wiecznie, gdyż nie można wiecznie oddzielać od siebie dwóch państw, które granicą ze sobą wzdłuż wielkiej przestrzeni, mają te same potrzeby i te same trudności. „Upadek Polski“ gospodarczego, czy politycznego nikt boleśniej nie odczuje, niż właśnie niemiecki Wschód. Niemiecki Wschód, a szczególnie Śląsk Górny jest w wielkiej potrzebie. Ludność nie przy- szła jeszcze do siebie po niezdrowej gorączce walk plebiscytowych i cierpieniach uchodźców. Kryzys

Dla jaknajszerszego udostępnienia ludności rolniczej korzystania z akcji Państw. Banku Rolnego Min. Reform Rolnych zamierza zwiększyć na prowincji ilość oddziałów Banku. W najbliższym czasie obok już istniejących agend w Poznaniu, Wilnie i Lwowie otworzone zostaną oddziały Państw. Banku Rolnego w Łucku i Grudziądzu, o uruchomienie których od dość dawna starała się miejscowa ludność rolnicza.

gospodarczy ciąży wciąż jeszcze na nas z podwójną siłą. Miałby się do tego przyłączyć niepokój z zewnątrz, jakim byłby bezwątpienia upadek Polski? Cornelibyśmy się znów o całe lata wstecz.

„Niewątpliwie napięcie pomiędzy Niemcami i Polską jest jeszcze wielkie. Kwestje mniejszościowe, nierozwikłane problemy gospodarczych nieporozumień, napięcie na tle narodowościowym — wszystko to utrudnia tymczasem jeszcze rozsądną współpracę. W każdym razie jednak postąpilibyśmy o dąży krok naprzód, gdyby Berlin zadał sobie chociażby połowę tych trudów w stosunku do Polski, jakie podjął w stosunku do Rosji.

„Błędy popełnia się często, z błędów jednak ciągnie się nauki. Nie jest jeszcze zapóźno naprawić wobec Polski błędy polityczne lat ubiegłych w sposób, któryby sprawiedliwie uwzględnił polityczne interesy zarówno Niemiec jak i Polski“.

Z Teatru.

Dziś w sobotę 30 b.m. występuje Teatr Polski z dwoma przedstawieniami. Popołudniowe wypełni „Ten, którego biją po twarzy“ — po cenach zniżonych, wieczorowe „Gaudeamus igitur“ (Miss Mary) 3 aktowa humoreska Wroczyńskiego i Winawera, której wczorajsza premiera zyskała sympatyczne przyjęcie publiczności. W niedzielę 31 bm. zapowiedział afisz „Swierszcz za kominem“ na południu, a „Gaudeamus igitur“ (Miss Mary) na wieczór. W przygotowaniu „Sędziowie“ Wyspiańskiego i „Zręczność i Przekora“ Fredry, których premiera odbędzie się w czwartek 4 listopada. Przedsprzedaż biletów w cukierni W.P. A. Mayera do godz. 6 wiecz., następnie w kasie Teatru. Sekretariat wydaje bilety ulgowe ze zniżką 30% p.p. oficerom i urzędnikom w godz. 5—7 wiecz. Bilety ulgowe ważne są tylko na przedstawienia o cenach zwykłych. Sala dobre ograna.

Kalendarzyk teatralny

Dziś w sobotę po poł.: „Ten, którego biją po twarzy“.

Dziś w sobotę wiecz.: „Gaudeamus igitur“ (Miss Mary).

Jutro w niedzielę po poł.: „Swierszcz za kominem“.

Jutro w niedzielę wiecz.: „Gaudeamus igitur“ (Miss Mary).

KRONIKA

30

PAŹDZIERNIK

SOBOTA

Germana B., Serapjona B.

W. słońca g. 6 m. 26. Z. g. 4 m. 12.

W. g. 12 m. 29 pn. Z. g. 2 m. 33 pp.

— **Od Redakcji.** Z powodu uroczystego święta Wszystkich Świętych, jakie przypada w poniedziałek 1 listopada następny numer Gazety Kaliskiej opuści prasę drukarską we wtorek dn. 2-go listopada w godzinach rannych.

— **Poległym oześól** Staraniem dowództwa 29 p. Strzel. Kaniowskich odprawioną będzie w dniu 3 listopada o godz. 10 rano w kościele św. Mikołaja, msza żałobna celebrowana przez Jego Exelencję księdza biskupa Krynickiego, za zmarłego od ran w walkach pod Warszawą s. p. majora Stefana Waltera oraz wszystkich poległych oficerów i szeregowych 29 p. Strz. Kan. na polu chwały.

W czasie nabożeństwa pienia żałobne wykonają zaproszeni artyści i soliści orkiestry pułku pod batutą kap. Ksionka.

— **W dzień zaduszny dzieci nie pójdą do szkoły.** Ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego komunikuje, że dzień 2 listopada, jako Dzień Zaduszny, wolny jest od nauki.

— **Pożegnany wieczór T. Ordońskiego.** W sobotę 30 b. m. odbędzie się w sali restauracji M. Wypyszczki, Al. Józefiny, pożegnany występ lubianego humorysty — reżyzatora T. Ordońskiego. Pan Ordoński zaskarbił sobie u

bywalców „Variete“ uznanie, a szczerzy humor jego wywołuje zasłużone oklaski. Program znacznie powiększony, 14 numerów, między innymi pp. Rinas znana operowa, H. Klingerówna wodewilistka śpiewaczka, prócz świetnego sketchu K. Toma p. t. „Pikuś i Miciutka“ w wykonaniu T. Ordońskiego i W. Milewskiej. Po programie „dancing“.

— **Pogoda w Polsce.** Na dziś państw. inst. meteorologiczny przepowiada następującą pogodę:

Pochmurno, z drobnymi opadami. Na południowym wschodzie nieco pogodniej. Nieco cieplej. Umiarkowane wiatry z kierunków południowo-wschodnich, potem południowych. W górach wiatry halny.

— **Drugi wielki koncert reprezent. symfon. ork. 25 Dyw. P.** pod kierownictwem kap. L. Ksionka z udziałem dwóch solistów (fortepian i śpiew) odbędzie się w sobotę dn. 6 listopada. Szczegóły w afiszach i programach. Początek punktualnie o godz. 8.15 wiecz. Bilety wcześniej nabywać można w księgarni „Społecznej“ ul. Wrocławska 37, obok kina „Miraż“.

— **Ulgi podatkowe dla wykupujących świadectwa.** Jak się dowiadujemy, obowiązuje 10 proc. dodatek do podatków nie będzie pobierany od ceny świadectw przemysłowych. Ulga ta będzie jednak dotyczyła tych tylko, którzy wykupią świadectwa w listopadzie i w grudniu b. r.

— **Przewodnik Operowy „Pomsta Jontkowa“.** W cyklu Przewodników Operowych Para ukazał się nowy tomik, podający życiorys kompozytora, streszczenie akcji i szeregową analizę opery B. Walewskiego „Pomsta Jontkowa“, którą z wielkim sukcesem wystawiają obecnie w Poznaniu. Jest to pierwsza w Polsce publikacja, zaznajmiająca nas bliżej z twórczością Walewskiego. Poprzednio ukazały się w wzmiankowanym cyklu: „Legenda Bałtyku“ Nowowiejskiego oraz „Dalibor“ Smetany.

Książka jest do nabycia we wszystkich księgarniach lub wprost od wydawców Biura Ogłoszeń „Par“ w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 11.

— **Rozbili szybę w Hurtowni Tytoniowej przy Głównym Rynku** celem zdobycia najlepszych gilz „ELBAU“.

— **Żywa pochodnia.** 8-mio letnia Jadzia Piszczorowicz córka pracownicy Dom. Złotniki Wielkie, widząc niejednokrotnie jak starsi po rozlanu naftę na podłogę takową wypalali aby nie pozostało plamy, postanowiła sama zrobić również podobną próbę aby zobaczyć jak się wypala nafta i w tym celu oblała fartuszek naftą i podpaliła. Skutek był fatalny albowiem stanęła cała w ogniu. Zanim na krzyk dziecka przybiegli ludzie Jadzia tak silnie się poparzyła iż pomimo natychmiastowej pomocy w kilka godzin zmarła.

— **Kradzieże.** Dudkiewicz Marjanna, ul. Złota 11, zameldowała o kradzieży bielizny z mieszkania wartości 280 zł.

Burzyn Nachman, Nowa 14, doniósł o kradzieży 10 szt. gęsi wartości 150 zł.

— **Pożar.** Dnia 28.X. r. b. o godz. 18 w majątku Wilkowice, gm. Błaszki, należącym do Zelisławskiego Witolda wybuchł pożar, od którego spłonęła sterta pszenicy w słomie, wartości 7000 zł. Przyczyna pożaru na razie nie ustalona. Dochodzenie w toku.

— **Sporządzono protokoły za zakłócenie spokoju publicznego.** 1) Skrzypiński Kazimierz, Szklarska 11, 2) Ziolański Mikołaj, Nadwodna 18, 3) Ziolańska Zofja, Nadwodna 18, 4) Zajf Hersz, Widok 16, 5) Trzaskała Majer, Ciasna 21, 6) Bloch Mordka, Złota 11, 7) Klin Dawid, Złota 14, 8) Glanternik Dawid, Szopena 18.

Za puszczanie psa po ulicy bez kagańca, Szczepaniak Zenonowi, Pl. Kilińskiego 4.

Za urządzenie gry hazardowej w 3 karty. Helman Ignacy, Górnośląska 70.

Za dręczenie zwierząt. 1) Lange Jakób, Nadwodna 16, 2) Lange Froim, Ciasna 4, 3) Harłupski Moszek, Górnośląska 59.

Za trzepanie pościeli z balkonu na ulicę. Manikowska Marjanna, Wiejska 8.

Za nieoświetlanie klatek schodowych w porze wieczorowej. Snaliński Wincenty, Nowy Świat 19, Wolf Mojsie, Pyzdry.

Z KRAJU.

— **Nowy tryb ogłoszenia taryf kolejowych.** W ministerstwie komunikacji opracowano projekt rozporządzenia Prezydenta Rzplitej, zmieniającego ustawę z dn. 31 lipca 1919-go roku w sprawie wydawania Dziennika Ustaw R. P. W myśl tej ustawy wszystkie rozporządzenia wprowadzające taryfy kolejowe, jakoteż rozporządzenia zmieniające i uzupełniające je były ogłaszane w Dzienniku Ustaw S. P. Stosowanie tej ustawy prowadziło do zbyt ciężkiego obciążenia Dziennika Ustaw R. P., prócz tego opóźniało ogłaszanie taryf,

wobec czego projektowane rozporządzenie zwalnia Ministra Komunikacji od obowiązku ogłaszania taryf w Dzienniku Ustaw R. P. natomiast powołuje w tym celu specjalne wydawnictwo pod nazwą „Dziennik zarządzeń taryfowych i przewozowych kolei żelaznych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i w m. Gdańska”.

Zarząd poczt i telegrafów przy ministerstwie robót publicznych. Niedawno ogłoszone rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej do ustanowieniu urzędu ministra komunikacji ma ulec według rozważanego obecnie projektu — zmianie, polegającej na tem, że zarząd poczt i telegrafów włączony na podstawie wymienionego rozporządzenia do kompetencji ministra komunikacji ma przejść do kompetencji ministra robót publicznych.

Uroczoność pamięci Jana Kasprówicza. Wezwany Zarząd Główny T-wa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych przez Komitet uczczenia pamięci Jana Kasprówicza postanowił wydać odezwę do nauczycielstwa, w której wzywa je do uczczenia pamięci wielkiego poety, b. prezesa T-wa i pierwszego jego dobrze zasłużonego członka, przez jednorazowe opodatkowanie się na cele przez Komitet wyznaczone.

Ponadto zdecydowano ufundować stypendjum w wysokości 200 zł. rocznie, przeznaczając je dla niezamożnego ucznia, pochodzenia chłopskiego, przebywającego w jednym z gimnazjów bliskich duchowo Kasprówiczowi — jakimi są gimnazja w Zakopanem, Nowym Targu lub Inowrocławiu.

ZE ŚWIATA.

Nadzieje Sowieckie w nowym roku gospodarczym. Pan M. Kaufman, dyrektor departamentu ekonomiczno-prawnego (ekonomiczno-prawo uprawnień) Komisariatu Ludowego dla handlu omawia na łamach „Ekon. Żiźń” w artykule zatytułowanym „Bilans handlowy w Nowym Roku Gospodarczym” wytyczne polityki importowo-eksportowej w bieżącym roku gospodarczym.

„Stosownie do dyrektyw uchwalonych na wspólnym posiedzeniu Rady Komisarzy Ludowych i Rady Pracy i Obrony przy rozpatrywaniu cyfr kontrolnych na rok 1926/27, bilans płatniczy w tym roku wykazał winien saldo aktywne w sumie nie mniej 100 milionów rubli. Osiągnięcie tej nadwyżki możliwe jest jedynie pod warunkiem zrównoważenia bilansu handlowego. Zadanie to w roku bież. będzie łatwiejsze niż w roku zeszłym ze względu na zarysowującą się możliwość powiększenia długoterminowych kredytów zagranicznych. W tym celu zostaną zużytkowane kredyty niemieckie”.

Nie ulega przytem, zdaniem p. Kaufmana, wątpliwości, że za przykładem Niemiec wstąpią na drogę długoterminowego kredytowania również inne państwa importujące. Dla osiągnięcia aktywnego bilansu płatniczego dążąc należy za wszelką cenę do uzyskania nadwyżki wywozu nad przywozem w pierwszym kwartale bież. roku gospodarczego. Dlatego wywóz w tym okresie powinien bezwarunkowo przewyższyć cyfrę wywozu za kwartał poprzedni, czyli ostatni kwartał roku gospodarczego 1925/26.

Ille papierosów i cygar wypala się w Niemczech. Ostatnie obliczenia wykazały, że na głowę ludności w Niemczech przypada roczna konsumpcja 485 papierosów i 95 cygar.

Gdzie znajdował się raj. Pytanie to zaprzętało już uwagę niejednego człowieka, wiele też było odpowiedzi, lecz żadna niezadawająca. Istnieje jednak na ziemi niejeden zakątek, który możnaby przyrównać do raju, w którym nieznane są nienawiść i strach...

Jednym z takich krajów są wyspy Galapagos. Nieraz już opiewano w opisach podróży te dziwne wyspy. Zdziwila w nich zwłaszcza ogromna poufność, z jaką tamtejsze zwierzęta odnoszą się do ludzi. Nie uciekają one przed człowiekiem bynajmniej, lecz podchodzą ciekawie, z widoczną chęcią poznania istoty nieznanego stworzenia.

Od lat całych znają tamtejsze ptaki, foki, żółwie i t. p. tylko podobne do siebie. Całe generacje tych stworzeń żyły, nie widząc nigdy człowieka. To też ich poufność z człowiekiem jest wprost nieprawdopodobna... Ptaki np. pozwalają się fotografować z bezpośredniej bliskości. Siadają w odległości jednego metra od wędrowca, a gdy badacz chce się cofnąć, ażeby uzyskać odpowiedni dystans, celem dokonania zdjęcia, ptaki idą za nim. Pelikany zniżają się w swym locie tak że dotykają prawie ramion i kapelusza. Motyle pozwalają się łapać gołą ręką, mewy chodzą za badaczem krok w krok.

Nie znają widocznie te stworzenia strzelby, ani jej wynalazcy z właściwej strony.

Z PIŚMIENICTWA.

— W nrze 12 „Dziecko i Matka” czytamy ciekawy artykuł Dr. Krakowskiej „O kształceniu zmysłów w pierwszym okresie życia dziecięcego” — oraz artykuł, który powinien zainteresować wiele naszych matek — „Dziecko nerwo-

we” — Dr. Landowej. Dr. Popowski pisze o „Naświetlaniu lampą kwarcową” a Dr. Wisniewski o tem „Co to jest krzywica”.

Pożyteczne to pismo „Dziecko i Matka” stworzyło nowy i bardzo cenny dział „Odpowiedzi redakcji na listy rodziców”. W dziale praktycznym mamy ładne ubiory dziecięce, wzór haftów na sukienki dla dziewczynek, model rękawiczek dla małego dziecka i tablicę krojów.

— **Nr. 19 „Świata Kobięcego”,** dwutygodnika poświęconego modzie i sprawom kobiecym, przynosi korespondencję własną z Argentyny W. Melcer-Rutkowskiej; Kobieta w Argentynie — Aurelii Wyleżyńskiej; Idealne mieszkanie — Blue boy; Perfumy i kobiety — Anelim; Wady naszych dzieci — strach i jego zwalczanie — A. Pisulińskiego; Zakryty obraz, (dokończenie) — K. Alberti; Stracony rekord, powieść — Efeba; Gdy o piękność chodzi... — I. Kalinowskiej; To muszę mieć, artykuł o modzie — Kronikę kobiecą (dział zaprowadzony na stałe), Bibliografję, Kącik praktyczny, Dobrą Gospodynię, Odpowiedź redakcji, liczne modele sukien i okryć, pełne wybrednej prostoty i t. d. Ogłoszenie konkursu na najdowcipniejszą rozrywkę umysłową.

— **„Sztuki Piękne”,** Numer 1-szy (3-go Roczniaka) za Październik 1926 r. ukazał się już w handlu. Treść numeru: 1) XV Międzynarodowa Wystawa Sztuki w Wenecji — napisał Mieczysław Treter. 2) Kronika artystyczna. Numer zdołają: 26 ilustracji w tekście i 1 rotogravura z obrazu Apollonusa Kędzierskiego „Chłopi Polescy”.

Cena egzempl. 5 zł., prenumerata kwartalna 14 zł. Do nabycia we wszystkich księgarniach i w Administracji „Sztuk Pięknych” Kraków, Wolska 19.

— **„Świat Kupiecki” — „Kupiec Polski”** Ukazał się № 43 „Świata Kupieckiego” — „Kupca Polskiego” organa Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polski Zachodniej (Wielkopolska, Pomorze i Górny Śląsk) oraz Kupiectwa Polskiego Małopolski, o treści następującej:

1. Zjazd Kupiectwa Polskiego w Bydgoszczy.
2. Nieco o organizacji Zw. Tow. Kupieckich w Bydgoszczy — Ed. Masiak.
3. Bydgoszcz w cyfrach — Józef Zernicki.
4. Uwarstwowanie ludności m. Bydgoszczy — Józef Zernicki.
5. Udział żydów w życiu handlowym na terenie m. Bydgoszczy.
6. Do charakterystyki handlu materiałów budowlanych — Laskowski.
7. Uroczyste otwarcie Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu.
8. Nareszcie — Dr. J. Jachimski.
9. Szkolnictwo handlowe w Polsce.
10. 73-letni jubileusz Izby przem.-handlowej w Poznaniu.
11. Ustawa z dnia 2 sierpnia 1926 o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji — Dr. J. Hryniewiecki.
12. Życie organizacyjne kupiectwa.

Numer powyższy jest zeszytem ogólnospowzdawczym. Podpada obfitość różnych cennych artykułów, komunikatów i notatek.

„**Bluszoż**”. Wyszedł 43 № „Bluszczoż” — w którym poruszono szereg żywoitych spraw: M. B. L. — pisze o „Robotnicach fabrycznych w Warszawie”, H. Ceysingerówna rzuca ciekawe myśli w art. „Ponad różnicami przekonań”, T. Męczkowska omawia sprawę „Pracy ucznia domowej”.

W dziale literackim „Bluszczoż” daje piękne nowele i dwie powieści.

W dziale praktycznym prócz szeregu ciekawych artykułów ładne mody i piękny arkusz wzorów.

SPRAWOZDANIE.

Tydzień Szkolny od 23.IX — 3.X na rzecz I-eg Żyd. Szkoły Ludowej im. „B. Borochowa” dał następujący wynik:

Przychód	327.90
Wydatki	213.39
Pozostało	114.51

Pierwsza Żyd. 7-mio Kl. Szkoła Powsz. im. B. Borochowa w Kaliszu.

1407

**DROKARNIA
i INTROLIGATORNIA
„GAZETY KALISKIEJ”**

wykonywa tanio, szybko i dokładnie wszelkie roboty w zakres sztuki drukarskiej wchodzące, jak to dzieła, broszury, sprawozdania wszelkie książki buchalteryjne i biurowe, afisze, klepsydry, formularze, ulotki, programy, zaproszenia ślubne, bilety wizytowe oraz wszelkie inne roboty drukarskie i introligatorskie.

Największa i najstarsza drukarnia w Kaliszu!

Na składzie duży wybór papierów, kartonów, biletów wizytowych.

Wykonanie druków punktualne bardzo szybko.

Kącik radjowy.

Budowa wielekiej stacji w Stuttgardzie jest na ukończeniu i w najbliższych dniach rozpoczyna się próby.

Nowe stooje.

Sowiety projektują otwarcie nowych stacji: w Taszkencie (50 kw.), Petropawłowsku — 15 kw. i Baku (10 kw.). Oprócz tego ma być wybudowana największa stacja na świecie w Kaszira — Szatura (1000 kw.), z której audycje będą przez dedektory słyszane w całej Rosji.

Kolossall.

Superstacja radjowa, której budowa została rozpoczęta w roku 1924 przez Dyrekcję Poczt i Telegrafu w Herzogstadt w Bawarii, zostanie wkrótce ukończona. Antena tej stacji jest zawieszona między dwoma wierzchołkami gór na wysokości 3.000 m. nad poziomem morza.

Siła stacji jest obliczona na 1000 kilowatów. Jest to bezwątpienia najpotężniejsza stacja nadawcza na całym świecie, pozwalająca Niemcom mówić do cała Niego świata wtedy, kiedy im się podoba.

Stacja w Dawentry.

W ostatnich czasach przeprowadzono badania techniczne wielekiej stacji w Dawentry, należącej do B. B. C. Według orzeczenia ekspertów jest możliwym podniesienie jeszcze siły stacji w Dawentry.

Wyłączna sprzedaż

BALTIC RADIO

najlepszy sprzęt,
szematy, komplety
do budowy i
gotowe odbiorniki.

M. MAJERAN, Kalisz, Babina 1.

RADIO.

Program na niedzielę 31 października

- WARSZAWA (400) 16.30 Odczyt Fijałkowskiego o hodowli świń; 17 Pogadanka radiowa; 17.30 Koncert; 19 Odczyt prof. Mościckiego, 20.05 referat, 20.30 Koncert popularny.
- BERLIN — KÖNIGSWURST. (504—1300) 9 Nabożeństwo 11.30 Koncert orkiestry wojskowej, 16.30 Koncert ork. Stejszerów; 20 30 Uroczystość rocznicy reformacji 22.30 Tańce.
- WROCLAW (418) 11 Naboż. ewang. 12 Koncert; 16 Koncert rosyjskiej orkiestry na balabajkach pod dyr. Czerniakowa 20 Wieczór popularny 22.30 Tańce.
- GDANSK (272) 16 Koncert, 20 Operetka.
- LIPSK (452) 20.30 Organy, 12 Obchód reformacji, 16 Tragedja, 18.15 Marta op. Flotowa, 21 Kabaret.
- MONACHJUM (485) 11 Dzwony, 15.30, 20 Koncerty; 21.15 Kabaret.
- HAMBURG (392.5) 9.15 Naboż. 13.15, 13.45 Koncerty; 20 „Doliny” op. d'Alberta.
- FRANKFURT n/M. (470) 20.30 Nabożeństwo, 12, 17, 20.30 Koncerty.
- MEDJOLAN (320) 16.35 Jazzband, 21 Koncert.
- KOPENHAGA (347) 10 Naboż. 20 i 21.30 Koncerty.
- PRAGA (368) 9.30 Naboż. 11, 17, 20, 21 Koncerty.
- OSLO (382) 11 Naboż. 20, 21.30 Koncerty.
- RZYM (425) 10.30 Koncert kościelny, 17 Jazzband 20.45 Wielki wieczór Pucciniego.
- BERN (435) 11 Naboż 13, 15.30, 20.05 20.30 Koncerty.
- PARYŻ (458) 21 Koncert.
- BRUKSELLA (487) 20.30 Operetka.
- ZURYCH (513) 11, 13, 15.30, 20 Koncerty.
- BRNO (521) 10, 19 Koncerty.
- WIEN (530) 10 Organy, 11, 16, 18.10 Koncerty; 19.30 „Kobietka z Holandji” op. Kalmana.
- BUDAPESZT (560) 11.45, 16, 17.45, 20 i 22 Koncerty.
- LONDYN—DAVENTRY (1600) 17.30 Koncert solistów, 19.30 „Noc Wszystkich Świętych” transp. z teatru; 21.55 Dzwony z katedry; 23.15 Wielki koncert instrumen. wokalny.

Najtańsze źródło zakupów dla radio-amatorów
RADIO - MAJERAN KALISZ,
ul. Babina № 1.

DO TAŃCA NADAJĄ SIĘ TYLKO
PATEFONY

bo grając kulką - szafirem, płyt nie niszczy i pozwalają grać do tańca bez przerwy.

Najnowsze modele. — Najnowsze nagrania.

KALISKI SKŁAD PATEFONÓW
T. MALANOWSKI Kalisz, Wrocławska róg Stanisława.
Sprzedaż za gotówkę i na raty.

T. Malanowski Kalisz, Wrocławska róg Stanisława.

Duży wybór radiosprzętu
w najlepszym gatunku.

RADJO

ODBIORNIKI.
GŁOŚNIKI.
SŁUCHAWKI od 13-90.
STALE ŚWIEŻE BATERJE
ANODOWE.

RADJO

CENY PRZYSTĘPNE.

SKŁAD MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH
„GAZETY KALISKIEJ“

SP. Z OGR. ODP.

POLECA:

Wielki wybór papeterji wiejskiej i krajowej w ozdobnych pudełkach od 3 zł. i kopertach 10×10 — od 1 zł.
Pióra wieczne. Bilety wizytowe. Ołówki automatyczne, Böhlera, Komio, Penkala, teczki do papierów, notesy. Kalendarze wieczne, ścienne, terminowe i inne.
Ramki wszelkich formatów do fotografii od 60 gr. szt. Albumy do pocztówek, fotografii i poezji. Akwarele, kredki w pudełkach, na sztuki. Książki handlowe do buchalterji podwójnej i amerykańskiej.

Wielki wybór pocztówek malarzy polskich, galerja drezdeńska, salon paryski, oryginalne egipskie i francuskie.

STENOGRAFJI wycza obecnie darmo, listownie Redakcja Stenografa, Warszawa, Szczygła 12. 1375

Czopki hemorojdalne GASECKIEGO (z kogutkiem), usuwają ból, swędzenie, pieczenie, krwawienie, zmniejszają guzy (żylaki). Sprzedają większe apteki. 1343

Spólnika

do dobrze prosperującego interesu z bożowego z odpowiednią gotówką przyjmie
A. HOWIL,
1403 Ostrów, Wilk.

Do sprzedania
ręczna winda

o sile do 3 ctn.
Wiadomość w Administracji „Gazety Kaliskiej“.

Baczność domokrażni.

Chcicie otworzyć sobie dożywną i przyjemną egzystencję, natenczas żądajcie darmo prospekt na artykuły które w każdym domu tak po wsiach jak i miasteczkach odbyć mają i każdy na te artykuły czeka.

„ADRA“ Oddz. D. Bydgoszcz, Promenada 12. 1402

TELEFON 385. TELEFON 385.
Pierwsze w Kaliszu Biuro Prób
„INFORMATOR“, Wiejska 2.

Specjalność Sprawy Podatkowe.
Sporządza: Odwołania wszelkiego rodzaju, skargi Sądowe, Podania do Władz Administracyjnych, Samorządowych i Wojskowych.
Korespondencja Handlowa w 6-ciu językach oraz tłumaczenie.
Prowadzenie ksiąg handlowych i sporządzanie bilansów.
Administracja domów.
Wywiad kredytowy i prywatny na wszystkie miejscowości Rzecz. Polsk. i zagranicą.
Przepisywania na maszynach.
Bezpłatne informacje w sprawach podatkowych.

Zamiast TRANU

JECOROL MAGISTRA
A. Bukowskiego

poleca się znany i od lat wielu zalecany przez W.P. Lekarzy
Syrup o przyjemnym smaku, bardzo chętnie przez dzieci przyjmowany, stosuje się przy anemji, ogólnym wyczerpaniu, chorobie angielskiej.
Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach aptecznych.
UWAGA: Żądać tylko z czerwonym podpisem „A. BUKOWSKI“ i marką ochronną-trójkąt ze statywem. Wystrzegać się naśladownictw.

BIULETYN

SPOTRZEŻEN METEOROLOGICZNYCH STACJI
„KALISZ“ Państwowej Sieci Meteorologicznej
PRZY SEJMIKU
w dniu 30 października 1926 r. g.7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	737.4
2) Kierunek wiatru	S
3) Siła wiatru	1 m/s
4) Stan nieba	Chmurn.
5) Wilgot. bezwzględna	5.6 mm
6) Wilgot. względna	92%
7) Temp. powietrza	+3.9
8) Ilość opadów	—
9) Najwyż. temp	+8.7
10) Najniż. temp.	+1.3
11) Temp. grunt. na głębokości 50 cm. 1 g. p.p.	+0.82